

PROGRESO

Progreso fondesis da Profesoro Louis Couturat,
Collège de France, en 1908. Ol konsakresas a la
propago, a la libera diskuto ed a la konstanta per-
fektigo di la Linguo Internaciona. Progreso editetas
kom la oficala organo di la

UNIONO POR LA LINGUO INTERNACIONA
(IDO = ESPERANTO REFORMITA)

Kompletigez via „Progreso“=kolekturo e via Ido=biblioteko!

Malgre la nuna ankore desfacila situoso en la postal e pago-relati, es itere posibla obtenar Ido-libri, inter qui es valoroza verkii, qui devas trovesar en la biblioteko di omna Idisti. Ni anke povas furnisar anciena numeri di nia oficala revuo. Pro ke omna ta materialo trovesas en plura landi ye divers editerii, ni decidis simpligar la procedo e centraligar la komendi che ULI e lua kaserio, qua per la helpo dil agenti di „Progreso“ povas maxim ehkive sorgar lo necesa.

De la anciena numeri di „Progreso“ (editita da sro. Couturat) es recevebla ankore la sequanta numeri:

Progreso

- 1^a yaro 1908/09, no. 1—12: 1 kompleta serio e la numeri 1, 3, 7, 10.
2^a yaro 1909/10, no. 13—24: la numeri 13, 14, 16, 21—24.
3^a yaro 1910/11, no. 25—36: la numeri 25—28, 30—33, 35, 36.
4^a yaro 1911/12, no. 37—48: la numeri 38, 39, 41—44, 46—48.
5^a yaro 1912/13, no. 49—60: 1 kompleta serio e la numeri 49—60.
6^a yaro 1913/14, no. 61—72: 1 kompleta serio e la numeri 61—72.
7^a yaro 1914, no. 73—80: la numeri 74—80.

La kompleta serii vendesas po sFr. 25.— e la singla numeri po sFr. 2.—.

De la kayeri editita depos 1931 (no. 81 til nun) ni posedas ankore certa stoko. Li es vendebla po sFr. —.50 la simpla kayero e sFr. 1.— la duopla kayero.

Ni anke povas livrar plura „Tabeli di kontenajo“ koncerne la anciena serii di nia revuo. Linguala Suplemento, nri. 2 til 7 esas ankore obtenebla.

Libri e broshuri

Katalogo pri lernolibri e literaturo	gratuita ye demando
<i>Hauff</i> , La Kantistino	sFr. —.50
<i>Fiaux</i> , Quale sucesar en la vivo	„ —.50
<i>Dr. Popescu</i> , Makedonia al Makedoniani	„ —.40
<i>Motta-Hymans</i> , Inaugural diskursi (En Ido, Angla, Franca e Germana)	„ —.50
<i>Noetzi</i> , Internaciona docolibro	„ 1.—
<i>de Beaufront</i> , Kompleta gramatiko detaloza en Ido	„ 1.80
<i>Feder-Nordin</i> , Internaciona Radio=lexiko (en 6 lingui)	„ 2.50
<i>Esperanto-Ido</i> =lexiko, kun gramatiko di Ido en Esperanto	„ —.40
<i>Ido</i> , lernolibro por Esperantistoj	„ —.40
<i>Ido</i> , elemental gramatiko por studenti	„ —.60
<i>Mil vorti Ido</i> , tradukuro di frequeso=listo	„ —.60
<i>Otto Jespersen</i> , his work for an I. L. e historio di nia linguo	„ 1.—
<i>Haffenden</i> , Europana en Ido ed Angla	„ 1.—
<i>Richardson</i> , Spaco e tempo, Naturo ed arto, Fakti e fantaziuri, Deliberado e revado	single „ —.60
—, Egiptia, vojajo=deskripto	„ —.60
<i>Sweetlove</i> , Korokanti e kansoni	„ 1.—
—, Probflugu sur Pegazo	„ —.80
—, Al modern yunino	„ —.20

(sequo en pag. 3 dil kovrilo)

PROGRESO

Oficala organo dil Uniono por la Linguo Internaciona (Ido=Esperanto reformita). Konsakrata a la propago, libera diskuto e konstanta perfektigo di la Linguo Internaciona. Fondita en 1908 da Profesoro Louis Couturat, Collège de France.

OKTOBRO-DECEMBRO 1946 • TOMO XXII • N° 4 (145)

Evoluciono, ma logikal

Depos l'aparo dil „General Report 1945“ da IALA, mult eminenta ed anciena Idisti sentis la neceso evolucionar hastoze nia komuna linguo IDO, ma ni ne mustas sequar IALA blinde. Kontree, ni devas meditar bone ta evoluciono.

Me esas konforma kun ica moderna tendenco, e pro ke la diversa opiniononi publikigita en „Monatala Letro“ ed en „Progreso“, signifikas ke ta diskuto esas publika, me respondas a la invito da Sioro Honoré anke publike, nam me kredas ke omno to interesas la tota Idistaro.

En la labori da IALA, me vidas la nobla e laudinda deziro unionar la diversa sistemi nun existanta. Ma praktike on ne arivis a definitiva rezultajo, adminime segun quante ni savas per la poka detali publikigita. La tri specimeni pravas ke on hezitas pri la linguo definitive selektenda.

La sciencisti qui partoprenis la labori da IALA agis kom filologi. Li komparis plura nacionala lingui, studiis lia semantiko, ed adoptis ek li ula vivanta vorti. Ma on devas pensar anke a la mondo ne ciencias; la linguisti, la poliglotoi, la eruditi, generale ne bezonas internaciona linguo.

Helpanta linguo por omni, devas esar *supernaciona linguo*, facila, logikal, eufonioz e bela, quale esas Ido. Ma kad olca es tote perfekta? No, ma ol es perfektigebla, segun nia kono-cata devizo.

Do, se ni ja delonge es konvinkita ke la definitiva L. I. devas apogesar en l'Angla-Romanala morfologio, ni darfus e devas adoptar quik lia maxim karakteriziva aspekto.

Quankam Sioro Honoré dicas ke reguli es pesto di L. I., me opinionas ke li es necesa, nam se singlu darfus skribar e parolar segun sua arbitrio, la L. I. vice esar una por omni,

havus balde tanta dialekti kam uzanti. Esus do absurda krear linguo por abutar a ta kaoso.

No. Reguli es necesa. Pro ke Ido havas un sono por singla litero, on bezonas regulo por fixigar ecepto: La *c* havos sono di *k* ante la vokali *a*, *o*, *u*; e sono di *c* (ts) avan la vokali *e* ed *i*, quale en omna Anglo-Romanal lingui. Per ta simpla regulo desaparos multa *k*, e l'aspekto di Ido esos plu naturala kam nune; tante plu se anke on supresus multa *z* en vorti qui en tala lingui esas skribita per *s*.

Por evitar la multa finali *-aco*, qui til nun pronuncesas *-atso* e segun la supre dicita regulo devus pronuncesar *-ako*, on bezonas altra regulo chanjante tala finali ad *-acio*, vice *aco*: palacio, konsolacio, dominacio, prefacio, e mult altri. *Paco* devus esar *paxo*, segun la Latina *pax*.

La *a* dil adjektivo on devas supresar en omna vorti finanta per *-ala*. Do, ni havos internacional, universal, mondal, postal, e mult altri tante konocata en nia Angla-Romanala lingui. Tamen, kom licenco en poezio, on darfas uzar *-ala*, nam l'*a* duras esar sempre la dezinenco dil adjektivo.

La samon on dicas pri la vorti finanta per *-ono*. Supresante la dezinenco *o*, ni havos la natural vorti: nacion, union, organizacion, nocion, edc. Ma on ne devas inventar vorti quale *deskovricion* ed *uzacion*, vice le naturala *deskovro* ed *uzo*.

Omno to on darfas adoptar senskrupule, nam Ido admisas omna plubonigi. Anke on devus chanjar ul afixi ed adoptar altri, ma sempre sorgante ke nia sistemo di renversebleso ne konfliktez kun tala chanji. Exemple, vice la sufijo *-agar*, kad ne esus plu naturala *-ear*? Adminime, en Hispana ni havas: martill-ear, pedal-ear, ed altri, tote same kam en Ido = martel *-ear*, pedal-ear.

Ma on devas chanjar nek la sintezal konjugo, nek la pluralo. La pluralo per *s*, malgre esar Angla-Romanala, ne es praktika en L. I. Ol ne augmentas la rikonocebleso dil vorti, nam la internacioneso jacas en la radiko. La pluralo per *-i*, es anke pasable konocata, precipue per la Italiana, e pluse per la Latina, la Rumana ed altri. Kun ica pluralo la pronouno dil vorti es plu dolca, eufonioz e kurta kam per *-s*. Komparez: Multa infanti en la gardeni, ludas apud la fonteni. — Ibe la belega flori, gayigas per sua kolori. (Multa infantos en la gardenos, ludas apud la fontenos. Ibe la belega floros, gayigas per sua koloros.)

Kontree, le *s* havas sua rolo en la tempi dil verbo. La sintezal konjugo, quale en Ido, es la maxim preciza e facila ek omna. A quo servas la helpo-verbo? Me *shal* venar. Ke ne es plu simpla e tante klara „me venos“? Se ni imitas le nelogikaji dil nacionala lingui, ni oblivias la skopo di la linguo internaciona: facileso e klareso.

En la substantivo ne es rekomendinda la supreso dil dezinenco. Forsan en ula kazi, pro eufonio, on darfas elizionar ol, quale on agas kun la *-a* dil adjektivo, ma sempre sen tro uzar ica licenco. En Hispana, quale anke en Italiana e Portugalana, esas multa nomi finanta per *o* ed *a*, precipue nomi di mestiero e profesiono, ma on supresas nultempe ica finali.

Pri la nedefinita artiklo, me trovas nula defacilesos pasar sen ol en Ido. Mem en Hispana, qua havas definita e nedefinita artikli, frazo quale: „Parece posible conciliar idista y naturalista“, es bone komprenenda e ne shokanta. Ma, se tante on bezonas nedefinita artiklo, on ne mustas inventar ol. Ni havas en Ido *un*, ja admisita. Do, „Semblas posibla conciliar un idisto ed un naturalisto“, es frazo korekta; dum ke: „Lo semblas ke *lo* es posibla conciliar 'n idist ed 'n naturalist“, segun ma opiniono, esas frazo leda, stranja e nulmaniere naturala. On ne devas diskutar pri gusti, ma forsan esos mult altri qui trovos ol poke eleganta e poke konforma a la general aspekto di nia Ido. Precipue la grafika acento e la izolita konsonanto ('n), es tro rara.

La formi *il* ed *it*, es quaza pronomi F. ed A. respektive. Ma, en Hispana, Italiana e Portugalana, on ne uzas li; e me vidas ke anke Ido ne bezonas uzar la pronomo *lo*, nam suficas dicar: „Semblas posibla . . .“ Nul ambigueson produktas tante simpla frazo.

Kande ulu skribas o parolas stranjera linguo, lu esforcas su uzar ol maxim korekte (quale anke en sua matralla linguo) nam la maxima apteso, revelas la edukiteso dil individuo. Tamen, en L. I. qua devas havar nula duopla senco, nul idiotismo, on volas supresar „ad libitum“ la dezinenci, qui mutilas la vorti kun detrimento dil klareso e dil klasika formi. Ni lasez la neregulaji e la richa milsenci por nia matralla lingui e por ti a qui plezas la erudita studii linguala. Ma, por la linguo di omni, por la duesma apud la matralla, ni adoptez reguli fixa e logika, quale ta di Ido.

Do, ni propagez ol, qua es la maxim logika e regulozigita

ek la nun existanta L. I. Ma ni anke perfektigez ol, kun kelka flexebleso en la sinso quan me indikas hike. Tale, ni, sequante la moderna tendenco naturalista, donos a la linguo la vera aspekto Anglo-Romanal, e pozos ol en la avanguardo di omna konkurencanti.

Komprenende, omna opinionin me expresas nur kom privata Idisto, nulmaniere kom akademiano.

Yen kurta pruvo di modifikita Ido:

„La paxo, quale la libereso, postulas constanta devocion e necesanta vigilado. Ol postulas la volo prenar concreta decidi por sua conservo. Ol postulas constanta coopero inter la nazioni e la desiro vivar comune, quale bona vicini en mondo di bon vicini. La paxo postulas la accepto dil ideo que sua manteno es comuna causo, tante preciosa e tante imense importanta, que omna divergi e controversi inter la nazioni, povas e devas solvesar per la uso di paxal moyeni“.

Petrus Marcilla, membro dil akademio.

Str. Marqués del Duero, 84.

BARCELONA-Hispania.

Kurta historio dil linguo internaciona

On the Choice of a Common Language. (Pri la selekto di komuna linguo.) Editata da H. Jacob por la International New Education Fellowship (Internaciona Societo por Moderna Edukado). Prefaco da J. A. Lauwerys, Vice-Prezidero di INEF. London, Sir Isaac Pitman & Sons Ltd., 1946. XIV e 129 pagini. Preco: 7s 6d.

Invitita dal Societo por Moderna Edukado, la Sekretario di nia Uniono skriptis sis extreme interesanta ed habile redaktita chapitri pri la historio dil konstruktif linguo ed altra aspekti di nia problemo. Graham Orton kontributis chapitro pri la edukal valoro di L. I.

Ica unesma parto dil libro jus publikigita okupas 97 pagini. Sequas duesma parto de 50 pagini, en qua la kazo por Basic English expozesas. Ta parto adjuntesis ye la instigo dil INEF, qua deziris, ke omna posibla solvuri diskutesez en la libro, e semblas, ke Jacob, en sua qualeso kom editero, ne povis impedar, ke ta duesma parto divenis tante voluminoza, ke ol destruktas la equilibrio dil verko. Kunlaborero dil Londonona „Times“, qua recensis ol en la „Edukala Suplemento“ di ta jurnalono, sentis su intelektale perturbita per la aparanta manko

di uneso: ma il semblas acceptir la pledo por konstruktita linguo, quankam ne-proporcional spaco koncesesis a B. E.

Me portus otusi ad Athenae (o karbono a Newcastle), se me entreprezus raportar al lekteri di „Progreso“, qual argumentin Jacob alegas por montrar, ke nur konstruktita linguo povas solvar la problemo di komuna linguo. Suficez dicar, ke la argumenti prizentesas tre eloquente e tante senpartise, ke la ne-iniciita lektero ne povas divinar, ka Jacob ipsa preferas Esperanto, Ido, Occidental, o Novial. La specimena teksti esas da Zamenhof, Couturat, de Wahl, e Jespersen, e Jacob donis anke kurta teksti en Volapük, Latino sine Flexione, ed Interglossa.

La libro direktas su a personi, qui ne ja es interlinguisti, e precipue ad instruktisti. Multi de li astonesos, ke nia problemo klare formuligesis da Descartes e Leibniz 300 yari ante nun, e ke la praktikal e praktikat sistemo da Zamenhof tante poke diferas del sistemi plu moderna (ecepte Interglossa), ke omni aparas nur kom dialekti di un sola linguo.

Me konkordas kun Jacob, ke la bazo di Interglossa esas tro abstrakta. Forsan en ul futura tempo la L. I. proximeskos ad Interglossa, ma se ni deziras balda adopteso di L. I., ni devas prenar kom bazo la occidentala linguo.

Jacob atribuas justa spaco al labori di IALA e donas kurta specimena dil tri modeli montrata en la Generala Raporto publikigita lastayare. Anke la labori di Wüster ed altri konektata kun la teknikal normizado menciasas por kompletigar la historial deskripto.

La edukala valoro di L. I. traktesas en du chapitri, l'una skriptita da Jacob e l'altra da Orton. Ta parto certe impresos la instruktista lekteri dil libro. La maxim multi de li lektos kun surprizo, ke la sama grado di savo atingesas pri L. I. en $\frac{1}{5}$ dil tempo necesa pri nacionala linguo. Certe li anke savos evaluar la fakto, ke la studio di konstruktita linguo furnisas al lernanto metodo di kompariva linguistiko, qua ne esas tante facile derivebla de la lerno di nacionala linguo.

Jacob citas Edward Sapir, qua dicit: „La fakto, ke lernas-kanto di Angla ne bezonas lernar multa paradigmi, igas lu sentar ula manko di defacilesos, ma balde lu lernas cherege, ke to esas nur sento, e ke precize la ne-existo di explicita guidili al strukturo fakte embarasigas lu multamaniere.“ Me povas konfirmar ica aserto de dek-yara lukto kontre la Angla

linguo, e to duktas me a ta parto dil libro, qua traktas Basic English.

Ne povas esar la skopo di ica recenso refutar la alegaji dil adheranti di B. E. La chapitri kontenata en la libro editata da Jacob ne kontenas ulo nova e grandaparte esas nur ekstraktaji ek antea publikiguri. On asertas, ke la pp. 81—114 skribesas en B. E., ma evidente la oficiala vortaro ne suficas. Sur p. 99 exemple on trovas la vortii

vocabulary	predominant	barren	controversy
advocate	justification	shape	isolated
detached	surroundings	concrete	definite
convenient	distinction	communicate	

qui omna ne esas inter la fanfaronita 850. Certe tala flagranta kontredico inter teorio e praktiko ne povas eskapar la atenco dil lekteri, e se la problemo di L. I. kaptabos lia intereso, li ne trompesos per la vortoza, ma ne konvinkiva pledo por B. E.

Ni debas sincera gratitudo a nia amiko Jacob pro tante habile prizentir nia kozo a lektantaro, de qua la majoritato lektos unesmafoye serioza, ne propagiva expozo dil problemo di L. I. La verko es tante plu meritoza, ke simila libri, se li existis en egala perfektezo, neplus esas acesebla. S. Auerbach

De monolinguala noto-libreto

En noti pri sua vojajo tra India, R. P. Dutt, Angla jurnalista, raportas: 'Tot-India Radio esas vasta e moderna edificio. . . Kande on montris ol a me, me questionis la guidanto quale li solvas la problemo dil famoza 220 lingui di India. Il ridetis e montris a me listo di lia Indiana servi transmisala. Dek lingui, lu dicis, suficas por atingar 90 procent di la populo. Ici esas Hindustani, Pushtu, Punjabi, Bengali, Assamese, Gujerati, Marathi, Tamil, Telugu, e Malayalam. Populo de 400 milionis de qua 90 procent komprenas un ek la dek lingui, havas min multa lingual problemi kam simila nombro de homi en Europa.'

* * *

La maniero di taktikala questioni publika a la ministri Angla freque uzesas da membri dil Angla Parlamento por atraktar la atenco di ta ministri a problemi, en qui ta membro esas interesata. Recente sioro R. Lewis questionis la ministro edukala kad, pro la neceseso por internaciona linguo quale de-

LINGUALA SUPLEMENTO

NUMERO 8 * OKTOBRO-DECEMBRO 1946

NOVA PROPOZI

Remarko: Pro ke la publikigo e diskuto dil propozi ***-abas** til ***belaboruro** (LS 1939) til la decidi dil akademio interruptesis, oportas repetar ta propozi. L'alfabetal ordino precize mantenasas.

Es dezirind e mem necesa ke tandem per klara decidi akademiala la situeso klarigesas. Pro to la membri dil akademio pregesas sendar lia remarki ed anke lia yes- o no-voto al redaktero dil LS. Anke remarki da altra samideani publikigesas. La propozi publikigesos tam longe en LS, til ke yes- o no-majoritato esos atingita (⁷/₁₂ adminime).

*-abas/es -inta.

*-abez/esez -inta.

*ablasionar/ablacionar.

*ablasiono/ablaciono.

*ablusionar/ablucionar.

*ablusiono/abluciono.

*absceso/abceso.

*abstrakta/abstraktita.

*abstraktigar/abstraktar.

*aceleraciono/acelero.

*acendajo/fairo.

*acenduro/fairo.

*acento/maniero parolar (unika signifikio).

*acentregulo: la lasta prekonsonanta vokalo havez l'acento, ecepte la finalo -as.

*acio/akutajo ofte ne akuta.

*-aciono/sufixo indikanta verbala substantivo.

*adfrueste/ne antee.

*adjuntasiono/adjunto.

*adokimar/deklarar ulu kom nekapabla administrar sua propra aferi.

*adfardeste/ne plu tarde.

*adunato/grand-amasa asemblo.

*afolar/presar, shovar esante en densa turbo.
 *-ai/pluralo di -a, se necesa.
 *aiono/Biblal epoko.
 *ajuna/sen manjar o drinkar ulo depos la noktomezo.
 *Akheron/fluvio en Suba Mondo.
 *aktar/nemediata verbo ek akto. — Propozo da De Belie: „Esas principio di nia linguo ke omna radiki qui expresas ago od *estado esas ne-mediate verbigebla.“ D-, E to act, F-, I atuare, R-, S-.

*akumulaciono/akumulo.
 *albergar/acceptar e tenar ulu en sua domo, hotelo e c.
 *Alemana/Germana. — Propozo da De Belie. D deutsch, E German, F allemand, I tedesco, R nemeckiy, S alemán.
 *alonge/originala prepoziciono, nule derivit adverbo: Me iras alonge la domo. — Propozo da De Belie. D längs, E along, F le long de, I lungo, R vdol', S á lo largo.
 *aloquar/direktar la parolo ad ulu.
 *alparia/„alpari“. — Propozo da De Belie: „Semblas a me ne-logikoza parolar en L. I. pri vorti ‚stranjera‘, nam l'ideo ipsa pri internacioneso ekskluzas l'ideo pri stranjereso di ula vorti. . . Cetere esas tre jenanta l'uzado di hoketi. Esas notenda ke en diskurso e konverso, ta vorti ne esas aparte distingata; pro quo lore facar la distingo en skribita texto? Me pluse remarkigas ke Ido esas *kompleta* linguo e ke konvenas do Idi-gar ta vorti ed uzar li sam-range kam la cetera radiki.“ D al pari, E at par, F au pair, I al pari, R al'pari, S al par.
 *altrai/altri, le altra.
 *altria/di altri. — Propozo da De Belie: „Koncerne la genitivo, on konstataz ke ni posedas sintezala formo per la personala pronomi *posesiva: mea, tua, vua, lua. . . Semblas a me praktikala e komoda extensar la sintezala genitivo al cetera pronomi.“ D anderer, E of others, F d'autres, I di altri, R drugey, S de otros.
 *altroa/di altro, — Propozo da De Belie, videz *altria. D eines andern, E other's, F d'autre, I di altro, R druga, S de otro.
 *altrua/di altru. — Propozo da De Belie, videz *altria. D einer andern (Person), E another, F d'une autre personne, I di un'altra persona, R drugoy persony, S de otra persona.
 *amba/la du.

*amerikana/Amerikana.
 *amontar/esar kom sumo.
 *-anco/-anteso.
 *andar/irar.
 *angelear/angelagar. — Propozo da Marcilla. D angeln, E to angle, F pêcher, I pescare, R udit', S pescar.
 *angeliar/angelagar.
 *angeluso/„angelus“. — Propozo da De Belie, videz *alparia.
 *angla/Angla.
 *anistar/fugigar per subito terorigo.
 *aniversariar/festar aniversario. — Propozo da De Belie, videz *aktar. DEFIRS—.
 *-ano/sufixo por saturita hidrokarburi.
 *anta/esanta.
 *anteriora/antea, avana, do egale pri tempo e spaco.
 *antisepta/asepta.
 *anular/deklarar kom nevalida.
 *apagorar/donar averto.
 *apalgar/divenar indiferenta pri ulo desagrebla, ne plus chagrinar o dolorar pri ulo.
 *apatiar/montrar apatio. — Propozo da De Belie, videz *aktar. DEFIRS—.
 *apreciar/vidar, intelektar la valoro od importo di ulo, judikar ulo segun lua merito.
 *aquofuyo/to quo forigas l'aquo.
 *-ar fakultativa/-ar obligala.
 *-are/-esar.
 *arkiaplaudinda/tre aplaudinda. — Propozo da De Belie. Arki-aplaudinda.
 *arkivaloroza/tre valoroza. — Propozo da De Belie. Arki-valoroza.
 *aro/trupo.
 *artilero/artilrío.
 *artizano/industrial o miindustrial laboristo.
 *as/esas.
 *-asion/-o verbala.
 *-asiono/-o verbala.
 *asniar/agar quale asno. — Propozo da De Belie: „La -i-sufixo esas anke uzebla por krear verbi metafora.“ D eseln,

E, F faire l'âne, I far l'asino, R postupat' kak osël, S hacer como un burro.

***atencionar**/atencar.

***atenuaciono**/indulgo.

***-atio**/-io.

***afitudo**/mentala posturo.

***atrasar**/arivar, esar tro tarda che ul afero o treno.

***atristar**/tristigar. Propozo da.

***atrupar**/asemblar su a desordinema trupo.

***audiencar**/exekutar audienco. — Propozo da De Belie, videz *aktar. DEFIRS—.

***aulao**/„aula“. — Propozo da De Belie, videz *alparia. D Aula, E hall, F salle, I aula, R aktovy zal, S aula.

***autarka**/nur per la moyeni dil propra stato.

***autorao**/di autoro. — Propozo da De Belie: „La *posesivigo. . . esas anke aplikebla al substantivi.“ D eines Autors, E an author's, F d'un auteur, I d'un autore, R avtora, S de un autor.

***auxiliara**/helpala.

***averaje**/mezvalore.

***averajeso**/mezvaloro.

***-ayo**/indikas la produkturo palpebla di mekanikal operaco, anke ensemblo, desprizo.

***bak e fro**/irante e venante.

***balayiar**/balayar. — Propozo da De Belie: „On formacez per *-iar la verbo indikanta la ago per la instrumento.“ D fe-gen, kehren, wischen, E to sweep, F balayer, I spazzare, R mest', mesti, S barrer.

***balayo**/balayilo. — Propozo da De Belie: „Omna radiki qui esas direte aplikebla ad instrumento, konsiderezez kom tala.“ D Besen, E bröom, F balai, I scopa, R metla, S escoba.

***bald**/balde.

***balnasiono**/balno.

***balnear**/balnar.

***balno**/liquido o substanco, en qua on balnas.

***balnumo**/balnaquo.

Redaktero dil Suplemento **Hans Cornioley**, Schulweg 2, Bern, Suisia
(La suplemento es separebla del cetera kontenajo dil ofical organo)

monstrita en la dum-milita renkontri di la chefi dil Unionita Nacioni, el intencas prizentar ad U.N.E.S.C.O. la pledo por Esperanto kom existanta, neutra ed internaciona linguo, kun la skopo introduktar ol kom temo obligala en la skoli dil Unionita Nacioni; e kad el intencas konsiderar la introdukto di Esperanto aden la skoli di ica lando (Anglia). Damzelo Wilkinson, ministro edukala, respondis ke el ne dubitas ke la pledo di Esperanto por olua agnosko kom linguo internaciona sendubite prizentesos ad U.N.E.S.C.O. ye apta tempo.

* * *

La kompleta tolero di la diversa opiniononi di omna nia membri esas esencala en movado qua funcionas nur per la voluntala ko-opero inter omna sua membri e funcioneri. En diversa Ido-revui aparas opinionon-expresi tre divergantia pri IALA. E ta diversa opiniononi naskas pro la divers interpreto dil nuna situeso monolingual. Ka ni, cadie, esas plu proxima a la balda accepto di linguo helpanta? Ka tala linguo faciligus la internaciona relati dil homi? Realiste ni devas respondizar NO a la unesma, e YES a la duesma questiono. E ta questioni same respondizesus dal membri dil Esperantista, Occidentalista e dil altra movadi sam-aspiranta. Esas do simpla konkluzar ke la gramatikal detali pri la *formo* min multe importas kam la accepto di la *principo* di komuna linguo helpanta. Pri ta principio la membri di omna movadi konsentas, ed IALA emfaze intencas rekomendar *konstruktita* linguo. La kondicioni por unesal esforcis e reciproka susteno do existas, livante ni omna libera diskutar la linguala detali kande la tempo esas matura.

Omna opinionon-expresi esas voloroza kontributajo a ta komuna pensado ed agado qua avancigos nia chefa skopo, la propago dil ideo interlingual. Depos la publikigo di Esperanto en 1887 pasis 59 yari, e me esperas ke la nuna labori di IALA donos a ni la bazo, ne realigebla en 1907, por komun ed unesal agado.

* * *

Me audas ke IALA nun preparas questionaro pri ula detali gramatikal, questionaro qua sendesos a la funcioneri ed experti di la diversa interlingual movadi. Ta ago posibligos konstruktiva kritiko. — Profesoro André Martinet (Sorbonne), recente divenis un de olua filologia kunlaboranti.

* * *

Del „Suisa Ido-Buletino“ ni saveskas, ke sioro Hans Cornioley propozis a la Suisa Nacionala Biblioteko la kreo di „Mondlinguala Arkivo.“ La arkivo kolektos depos olua establisio ye la 1. julio 1946 linguala libri, broshuri, revui e propagili pri la tota movado interlinguista. La arkivo anke donos informi pri la movado. Establisios du kartoteki (kart-indexi), (1) registro dil materialo e (2) mondlingual enciklopedio segun la modelo dil Mikra Enciklopedio aparanta en *Progreso*. Membri qui deziras kontributar materialo linguala (ne literaturala!) invitesas sendar ol al Weltsprache-Archiv, Schweiz. Landes-Bibliothek, Bern.

MIKRA ENCIKLOPEDIO MONDLINGUALA

da *Hans Cornioley*, Bern (Suisia)

(Sequo. La publikigo interruptesis en 1940, *Progreso* nr. 1, p. 12. pro la neposibleso dissendar nia ofical organo quale antee.)

Rosa, dr. Daniele, Italiano, skr. 1890 *Le nov latin*.

Rosegger, Peter, Austriano, 1843-1918, skr. 1885 *Bergpredigten* (ube mencionesas la mondlinguo).

Rosenberger, Waldemar, Ruso, m. 1918, prez. 1893-1898 la Volapük-akademio, skr. 1896 *Lingu internazionik*, 1902 *Deutsch-Idiom neutral*, 1902 *Idiom neutral*, 1902 *Wörterbuch der Neutral-sprache*, 1906 *Supplement zum Wörterbuch der Neutral-sprache*, red. 1906-1908 *Progres*, skr. 1907 *Projekt de resolution*, 1912 *Idiom neutral reformed*, 1912 *Lehrgang der praktischen Weltsprache Reform-neutral*.

Roze, Janis, Latviano, skr. 1937 *Raporto pri la decidi dil (Ido-)akademio interimala e du suplementi: decidi dil akademio posa, diversa propozi recenta*.

Rugha Esperantisto, revuo 1938.

Saussure, dr. René de, Suiso, skr. 1908 *Antido 1*, 1910 *Antido 2*, 1937 *Esperanto II*.

Savia, G. della, Italiano, skr. 1922 *Il problema della lingua internazionale e l'Esperanto*.

- *Scarisbrick*, Joseph, skr. *Lips-kith, a world language*.

Schaden, Fr., red. 1914 *Brazilo*.

Scheffers, Otto, Germano, v. *Riedel*.

Scheibenreiter, Franz, Austriano, v. *Casari*.

Schels, St., Polono, red. 1908 *Pola Esperantisto*.

Schild, Ph. André, Suiso, skr. 1938 *Interlinguistique*.

Schiller, Friedrich von, Germano, 1759-1805, skr. 1805: *Nia linguo dominacos la mondo*.

Schipfer, J., Germano, skr. 1839 *Communications-sprache*.

Schleyer, Johann Martin, Germano, 1831-1912, skr. 1879 *Volapük*, red. 1881-1908 *Volapükabled*, skr. 1884 *Volapük, Grammatik der Universal-sprache für alle gebildeten Erdbewohner*; 1885 *Hauptgedanken meiner öffentlichen Vorträge*, prez. 1887 la *Volapük-akademio*, skr. 1911 *Wie brachte ich es zu den 80 Jährchen meines vielbewegten Lebens?*

Kroniko internaciona

Anglia. Ye la 23-a julio 1946 sioro Alfred Hy. Haffenden obtenis la diploma di doco pos exameno da tri doceri diplomizita.

Brazilia. Patro Kaulig, membro di akademio, mortis, ma detali ne es konocata.

Chekoslovakia. En julio, ye la okaziono dil yaral aniversario dil Chekoslovakian populal revolto e liberigo, nia samideani de Praha dissendis ilustrita revuo kun historial ilustruri, ed adjuntas quar-pagina tradukuro dil teksti en Ido. La Ido-klubo kunvenas omnamonate. Plusa informi de Ido-konsulo Ludvík Dudzik, Praha XIX-Bubenek, *Ve Struhách cis*, 1029.

Francia. Nova grupi naskis ed altri funcionas en la urbi Corrèze, Var, Rouen, Bourges, Paris. Vivaca diskuti ed opinion-kambio aparas en PILO.

Germania. Postal interdikto pri sendo di imprimuri desfaciligas la kontakto kun nia samideani. Tamen de multa lateri ni recevas letri e karti komunikante duranta intereso por Ido. De Berlin sro Max Jacob dissendis tip-skribita folio titulizita *Mikra Buletino*. Sro Erich Schneekloth, Sedanplatz 6, Wiesbaden, iere deziras recevar informi, komunikante ke Dr Kueppers mortis en 1939. Sro pastoro Friß Buckel, Gesees bei Bayreuth komunikas la yena adresi di mondlinguani: Josef Weisbart, Eichenstr. 21, Nuernberg-Heroldberg, Prof. Debruenner, Schwarztorst. 36, Bern, Suisia, Gaer, Bergmannstr. 35, Muenchen 12. Sro Dro Oswald Berkold, 14b, Ebenweiler, Kreis Saalgau ueber Aulendorf, Wuerttemberg, Franca zono, dicas ke il perdis la kontakto kun Ido en 1940. Ni anke audas ke la tota stoko de Idolibri dil Ido-Centrale Berlin, parbrulesis.

Kanada. Sro M. A. Saint-Martin (Montréal) intencas komencar la propago e sucesis obtenar la helpo dil du granda jurnali *La Presse* e *The Star*. Il deziras obtenar lernili e lexiki en Franca et Angla lingui.

Luxemburgia. Nia anciena membro ed amiko, siorino Bernard-Lemmer komunikis a ni la detali pri la morto di elua spozo, deputito komunista dil parlamento di Luxemburgia e simpatianto di nia linguo. Expresinte profunda simpatio, ni promisis insertar nekrologo pri ta viktimo dil barbara fashismo. 'Zénon Bernard esis jurnalisto e bon-konocata komunisto che ni. Kurta tempo pos la 10-a mayo 1940 la Gestapo vizitis lu e demandis ilua kunlaboro por la Nazi kozo. Ilu arestesis ye la 13-a septembro 1940 pos refuzir tal kunlaboro. Lu enkarcerigesis en Trier, Hamm, e Kassel ube lu mortis ye la 25-a junio 1941.' Ni esperas ke la viktimi dil fashismo, la maxim kriminala ideologio existanta, ne mortis vane.

Sioro Raymond de Muysen (22 Avenue de la Cote d'Eich, Luxembourg) komendis literaturo e demandis informi. Il esas olima kunlaborinto di Sro Rosenberger por la developo di Idiom Neutral.

Sioro H. Meier-Heucké, 100 rue d'Ehlerange, Esch-Alz. komunikas ke la yena libri esas receivebla de lu. Pagi povas facesar direte al kasero di ULI od al agenti di Progreso:

Auerbach, Woerterbuch Deutsch-Ido, brosh. sFr. 2.—, bind 3.—
Feder-Schneeberger, Woerterbuch Ido-Deutsch sFr. 4.—
Ferdinand Weber, Ido-por omni, Germana docolibro sFr. 1.—
Pinth, Jesu Kristo, biografio segun la quar evangelii sFr. 1.50
Prof. Brander-Matthews, La Karaktero Usana sFr. -.50
A. Kofmann, La Libro pri Esther sFr. -.50

Suedia. Detaloza raportu pri la rikomenco dil propago aktiva trovasas en la central organo La Sueda Idisto.

Suisia. Sioro Anderegg komunikas la yena novaji: Universala Esperanto-kongreso eventos en Suisia en 1947. Dum la yaral asemblo dil Suis Esp-Societo en St. Gallen diskursis Dro Privat ed Andreo Cseh. Esis plezuro mem por ni Idisii audar ta diskurso pri India e ta da Cseh pri Nederlando. Konocante la tabelo dil ko-relativa pronomi, la afixi, e kelka chanjata radiki, on povis facile seque la diskuti en Esperanto. — *Mondolinguo e filatelio*. Segun recenta informo da Franca Esperantisto (sr. G. Saget, Elbeuf/Seine-Inf.) me saveskis l'apliko di Ido dum la III. Ido-Kongreso en Kassel (Germania) 1923. Es mashinal stampilo por oblitar la postmarki kun la propagal texto: *III. Kongreso por la Linguo Internaciona IDO Kassel 1923 (agosto)*. Qua mondolingvano povas event. sendar a me tala postoficala stampuro (sur karto o kuverto). Kad on aplikis Ido en altra post-stampuri?

Qua tradukas la „Mil vorti Ido“ da Hz. Jacob (segun vort-frequeso-
 listo Hornby/Palmer) aden la lingui Franca, Italiana e Hispana? (Me

laboras pri la Germana parto di ol). Me serchas relati kun Idisii, qui interesas ca-sinse. Me deziras relatar kun samideani koncerne kambio di diapozitivi (foto-lumimaji por projektado), Formato-filmi 24/36 mm Agfa o Kodak-Color, event. nigra-blanka ordinara.

E. Anderegg-Chevalley, Horn/Thurg., Suisia

Ido-konsul-servo

Malgre mea bona volo, me til nun ne povis, dissendar la cirkulero anoncit en Progreso 142. Tamen me povis facar intertempe interesant experienci per ta servo en Suisia. La rezultajo ne esis deskurajiganta, ma mankas la tempo nun por developar ta servo ye plu granda skalo. Tamen IKS pruvus sua utiloso ye plura okazioni. Ni mantenez ta servo!

Yen la nomi di plusa Ido-konsuli:

Nomo, profesiono, adreso e specala domeni (sp. d.)	Tradukas de Ido e de la sequanta lingui:	Tradukas aden la linguo: (matro-linguo)
<i>Dahlberg, Edv.</i> , membro dil Sueda servo «Rejala katalogo di komisiti» Sävast (Suedia)		Sueda
<i>Meier-Heucké</i> , instruktisto, 100, rue de l'Ehlerange, Esch-Alzette (Luxemburgia)	Angla, Franca, Germana	Luxemburgiana
<i>Algot, Holmgren</i> , Arstavägen, 83 I, Enskede, Stockholm (Suedia)	Angla, Franca, Germana	Sueda
<i>Roger A. Paon</i> , sekretario, 66, rue Bouvreuil, Rouen (Seine Inf.) Francia sp. d.: komerco, ekonomio, turismo		Franca

Omna komuniki pri IKS es sendend a J. Kreis, Case postale 27,
 Genève-Champel, Suisia.

Exhorto urjanta

al membri di ULI! La nuna fincalo stando di nia Uniono es tala, ke la reguloz aparo di nia centrala revuo neplus es certa por 1947! Nur nemediata helpo di omni qui povas sustenar ol fincalo, povos salvar ol. Me urjante pregas omna bonvolozo donaceri sendar lia kontributi al landal agenti di Progreso. Danko anticipa!

La kasero dil ULI: *J. Kreis-Schneeberger*

Bibliografio

Revui e jurnali

Den Svenske Idisten, nri 1 e 2, revuo dil Sueda Ido-federuro (red. Nils Strandquist, Bleckcornstigen 10, 3 tr., Stockholm, Suedia). Artikli en e pri Ido, docokurso e kroniko internaciona.

La Langue Internationale, nro 3, revuo dil Franca Ido-federuro (red. E. Philippe, 12, rue Porte-Jaune, Bourges, Cher, Francia). Ta revuo bilingua esas abonabla (1.50 sFr. yare) che la agenti di Progreso.

Monatala Letro, julio-agosto, septembro, oktobro 1946.

Periodal-Infornilo, agosto, septembro 1946.

Suisa Ido-Buletino, nro 4, julio-septembro 1946.

Zigzag, red. Georges Aguiré, 22, rue Trébois, Levallois, Seine, Francia. Ta revueto editesas por mantenar la kontakto kun amiki, e por esprimas — ulfoye zige, ulfoye zage — la individual opiniononi dil redaktero pri diversa aspekti kultural.

Cosmoglotta, marto, aprilo, junio (Chapelle, Vd., Suisia). La junio-nro kontenas la historio di la vivo di de Wahl.

International Memorandum, aprilo 1946 (23, Womersley Rd., London, N. 8). Revueto Occidentalista.

Mondi Linguo, marto, junio 1946 (Apartado 2929, Mexico, D. F.)

Dezirias korespondar . . .

Blumenstihl, Lorenz, 10 Grossbothen i. S. Germania (skribis en Ido e deziras korespondar kun samideani, „studias kun altra kamaradi“.

Thiel, Hermann, Internationaler Ido-Dienst, 10 Grossbothen i. S., Kleinbothnerstrasse 43 (Germania).

Fritsche, Heini, 10 Grossbothen i. S., esas pronta korespondar en Ido kun irga lando.

Societo dil Meceni di Progreso

La Societo dil Meceni di Progreso naskis ek la deliberi komuna ed unanima dil 9-a Ido-kongreso en Sopron (1930). Olua suceso garantiis la ri-aparo di nia centrala revuo, fondita da Louis Couturat, ed aparinta reguloze depos januaro 1931. Por raliar omna Idisti per garantiar la reguloz aparo di „Progreso“, me proponas ri-establisar la societo kom parto dil Uniono; ni bezonas tribuno komuna, e per garantio dil financel moyeni ni povas faciligar la taski di nia funcionieri qui laboras konciencoze por la realigo di nia komuna idealo e por la uneso dil monolingual movado.

J. Warren Baxter,

57, Limes Grove Organizanto dil Societo dil Meceni di Progreso.
Lewisham, London, S. E. 13 (Anglia)

Libri e broshuri (duro dil pag. 2 dil kovrilo)

<i>Couturat</i> , Dr. Zamenhof e la Delegitaro	sFr. —.60
<i>Ofical Buletino</i> No. 2, Februaro 1929	— .30
<i>S. Lagerlöf</i> , L'adolecantino de Grandmarsho	— .70
<i>Elin-Pelin</i> , La ninfio	— .40
<i>Nakhla</i> , Kelka maestro-verki dil moderna liriko Araba	1.—
<i>de Beaufront</i> , Ido-exercaro	— .50
<i>Guignon</i> , Expliko-libreto di la Delmas=tabeli helpanta	1.—
<i>de Maupassant</i> , Quar rakonti	— .40
<i>Molière</i> , Mediko kontrevole	— .70
<i>Houillon</i> , Kelka poemi Franca	— .70
—, Quaradek fabli	— .60
—, Ido=peceti	— .60
<i>Grimm</i> , Kolekturo de rakonti	— .60
<i>Bogard</i> , Glinaji tra la mondo Idista	— .40
<i>Bock</i> , La dominaco dil parolado	— .50
<i>Buchardt</i> , La moderna farnavo	— .20
<i>Dicks</i> , D'Mumm Se's, komedio en un akto	— .50
<i>Hörbiger</i> , La glaciala kosmogonio	— .40
<i>Khun</i> , Magistro Jan Hus	— .50
<i>Meinecke</i> , En la mariaj-kontoro	— .50
<i>Pinelli</i> , Antologio di Alessandro Manzoni	— .30
<i>Gross</i> , La Psalmaro (Bibl. Katolik Idista) 4 libri, single	— .80
<i>de Beaufront</i> , Pri la Franca e l'Angla kom intern. lingui	— .10
<i>Meillet</i> , Opiniono di linguisto pri la Linguo artificiala	— .20
<i>L. Leau, Prof.</i> , Pri la linguo internaciona Ido	— .10
<i>Couturat</i> , Logikala principii di la derivado	— .10
<i>Ido=insigni</i> oficala	— .70

Omna komendi e pagi povas sendesar direte al landal agenti di Progreso (videz lasta pagino dil kovrilo) qui aranjos lo necesa kun la kasero di ULL. La sendo-kusti inkluzesas en la preco. Por obtenar la preco en landala pekunio, voluntez multiplikar la sumo obtenita en suisa franki per la sequanta kambio=valor: Angla sh.: 1.15, Belga franki: 10.—, Cheko-slovaka kroni: 11.50, Dana kroni: 1.10, Franca fr.: 28.—, Hisp. Pesetas: 2.50, Italiana Lire: 50.—, Holandana fl.: —.62, Sueda kr.: —.85, Usana dolari: —.23.

Observez!

Nova e moderna IDO-SUEDA lerno-libro por novici — kun prefaco da nia prezidanto sro. Hans Cornioley — recente aparis. Ol kontenas, ultre introdukto e deklaro, kurta gramatiko, 20 lecioni tote en Ido e vorto-listo. Preco 4.50 Su.kroni + postala kusto; afrankite en Skandinavia. On komendas ol che la autoro, *Nils Strandquist*, 10, Blecktornsstigen, 3 tr. *Stockholm*, Suedia.

Uniono por la Linguo Internaciona

(Ido = Esperanto reformita)

Prezidanto dil Direktanta Komitato:

Hans Cornioley, Schulweg 2, Bern (Suisia)

Prezidanto dil Akademio di Ido:

G. H. Richardson, 164, Rye Hill, Newcastle-on-Tyne 4 (Anglia)

La membri dil Direktanta Komitato e dil Akademio rielektesas en 1946

PROGRESO es l'ofical organo dil Uniono

Redaktero: Heinz Jacob, sekretario dil ULI
3, Sparelease Hill, Loughton (Essex), Anglia

Administrero: J. Kreis-Schneeberger, kasero dil ULI
Case postale 27, Genève 12, Champel, Suisia

Kontributaji por la Uniono

Membri abonanta kolektiva od individuala, minima kontributajo 3.- SFr.
Membri sustenanta adminime 6.- SFr.
Aboni ordinara 4.- SFr.
Meceni pagas segun volo e recevas gratuite plura exempleri di Progreso, se ta deziro sat frue indikesas.

On povas pagar en nacionala pekunio po l'oficala kambio=valoro al sequanta landal agenti:

Anglia: Dlo. E. C. Haslam, I. L. S. kasero, 3, Sparelease Hill, Loughton (Essex)
Belgia: Victor Gouix, Av. P. Deschanel, 254, Bruxelles 3 (Postgiro-konto no. 1589.10)
Chekoslovakia: Karel Neumeister, Vratislavova 5, Praha VI-58
Dania: E. Thomsen, Sjaellandsgade 57, Fredericia
Francia: C. Papillon, 52, Rue Petit, Paris 19e (Postdekokonto 317.32 Paris)
E. Philippe, 12, Rue Porte Jaune, Bourges (Cher) Postdeko-konto 989.70 Paris)
Nederlando: P. Wegmann, Deurningerstraat 153, Enschede
Hispania: Petrus Marcilla, Marqués del Duero, 84, Barcelona
Italia: Leonardo Raiteri, Inverigo (Como)
Suedia: Erik Järnstad, Prez. dil Sueda Ido=Federuro, Postfako 18042, Stockholm 18.

En l'altra landi on povas sendar la pagi ad un dil supra adresi o direte al kasero di ULI: J. Kreis-Schneeberger, Case postale 27, Genève 12 Champel (Suisia). Postdeko-Konto I/720z (ULI)

Imprimata da J. Kleiner, Monbijoustrasse 121, Bern. (Membro dil Uniono.)

